

Vragen m.b.t. SV Onderzoek RK naar ROM

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
PvdD	1	Een eerste conclusie uit de evaluatie is dat doelstellingen van de provincies ten aanzien van de ROM's aangescherpt kunnen worden: hoe gaat de provincie dat doen?	De doelstellingen van de ROM liggen momenteel vast in de meerjarenstrategie 2023-2026. In de formulering van de nieuwe meerjarenstrategie in de loop van 2026 zal de provincie in afstemming met de andere aandeelhouders, inzetten op een aanscherping van de doelstellingen en een directere link leggen met transitie-opgaven die voor de regio belangrijk zijn.
	2	Onder de tweede conclusie staat genoemd dat er kansen zijn om de rolverdeling en rolvastheid tussen de provincie en de ROM uit te werken: herkent GS dat deze kans en wat gaat GS daaraan doen?	We delen de conclusie van de Randstedelijke Rekenkamer dat er kansen liggen in het verder uitwerken van de rolverdeling en rolvastheid tussen de provincie en de ROM. Samen met de ROM is het afgelopen jaar geïnvesteerd in een duidelijkere rolverdeling en relatiebeheer. Op bestuurlijk niveau zijn verschillende rollen al langere tijd verdeeld: de aandeelhoudersrol ten aanzien van de ROM is ondergebracht bij gedeputeerde Bakker en de opdrachtgeversrol bij gedeputeerde Van Schie. Ook ambtelijk zijn deze twee rollen nu gescheiden, zonder daarbij de samenwerking uit het oog te verliezen. De inhoudelijke samenwerking tussen de ROM en de provincie vindt plaats binnen de drie regionale ecosystemen en deze wordt gecoördineerd vanuit team economie waarbij op inhoudelijke deelonderwerpen zoals circulaire economie, klimaatadaptatie, energie, bebouwde omgeving en digitalisering de betrokkenheid van beleidsteams en programma's actief wordt aangejaagd, gefaciliteerd en gekaderd.
	3	De evaluatie merkt op dat er veel output gegevens zijn over het werk van de ROMs (dus bijvoorbeeld aantallen gesprekken of bijeenkomsten), maar dat dat weinig zegt over de uitkomsten en effecten ervan: meet ROM Utrecht effecten? En zo ja: hoe?	Veel van de investeringen van de ROM zullen zich pas later vertalen in maatschappelijke effecten, de bedrijven waar de ROM in investeert staan vaak immers nog in de kinderschoenen. In 2026 is een landelijke effectevaluatie voorzien. Vanuit PU zal dit onderzoek met belangstelling worden gevolgd met oog op nuttige inzichten voor onze eigen ROM. In overleg met de ROM en andere aandeelhouders wordt nog bepaald of er een specifieke evaluatie van de ROM Utrecht nodig is. Ondertussen gaan wij graag het gesprek met de ROM en de andere aandeelhouders aan over het meten van de effecten van ROM interventies op de regionale innovatiekracht. Lopend onderzoek naar innovatie ecosystemen vanuit de Universiteit Utrecht is daarbij behulpzaam en wordt door de ROM gebruikt om haar interventies bij te stellen om meer effect te bereiken. Na de vaststelling van het nieuwe beleidskader Regionale

			Innovatiekracht heeft de provincie zelf de eerste stappen gezet naar een monitoringsraamwerk waarin alle provinciale instrumenten (waaronder de ROM) worden gemonitord op hun effectiviteit.
Volt	4	In relatie tot de doelenboom 9.2 stelt de provincie 'Bedrijven en (kennis)instellingen werken aan innovaties voor maatschappelijke transities passen bij regionaal profiel'. Kunt u aangeven welke inzet van middelen wordt gedaan (geldbedrag, formatie, aantal bedrijven gefinancierd) als het gaat om circulaire ondernemingen t.b.v. het bevorderen van een circulaire regionale economie?	De ROM zet zich op verschillende manieren in binnen de transitie naar een circulaire economie. <i>Innoveren:</i> - De ROM draagt vanuit haar kerntaken bij aan de transitie naar een circulaire economie. Binnen het ecosysteem Earth Valley, maar ook steeds vaker binnen de andere ecosystemen. De inzet van middelen op deze specifieke transitie is niet bij de provincie bekend. - Programma Digitalisering in de circulaire bouweconomie is een publiek-private samenwerking die wordt getrokken door de ROM. Vanuit de provincie is hier een jaarlijkse bijdrage van 250.000 euro aan gekoppeld. 24 bedrijven zijn formeel betrokken in 11 innovatieve nieuwbouwprojecten. Als het gaat om circulaire renovatie is vanuit de provincie een bijdrage van 100.000 euro beschikbaar gesteld in het kader van het Nationaal Groeifondsprogramma Toekomstbestendige leefomgeving, waarover u op 22 maart 2023 bent geïnformeerd via een statenmemo. Het programma loopt eind 2026 af. - Via de Circulaire Innovatievouchers, in samenwerking met de ROM wordt Kansen voor West budget ingezet. Hiermee zijn tot op heden 7 ondernemingen mee geholpen. Er is twee keer 250.000 euro opengesteld. - Ondernemersvereniging Circulair Utrecht. Hieraan heeft de provincie 15.000 euro bijgedragen. Inmiddels zijn er 20 leden betrokken die gezamenlijk circulaire projecten zullen starten het komende jaar terwijl er aan de groei van het netwerk wordt gewerkt. <i>Investeren:</i> De ROM investeert in innovatieve bedrijven die bijdragen aan de doelen van de Regionaal Economische Agenda. De circulaire economie is onderdeel van deze agenda. Het aandeel circulaire bedrijven in het investeringsportfolio van de ROM is als volgt:

		Primair circulair • PAKT – circulair retoursysteem voor glazen verpakkingen (inzamelen, automatisch sorteren & wassen; hergebruik i.p.v. single-use). ROM Utrecht Region • BikeFlip – abonnement op geüpcyclede kinderfietsen; reparatie & hergebruik staat centraal. ROM Utrecht Region • MycoTEX (NEFFA) – 3D-productie met mycelium-biomaterialen; naadloos, vrijwel zonder afval; composteerbaar. ROM Utrecht Region+1 • Nordsol – produceert bio-LNG uit organische reststromen; sluit kringlopen in de brandstofketen. ROM Utrecht Region • Phycom – grootschalige microalgenproductie als duurzame eiwit/ingrediëntenbron (lager milieu-impact). ROM Utrecht Region • AlgaNed – efficiënte algenkweek (bio-based grondstof voor o.a. veevoer). ROM Utrecht Region • Rival Foods – plantaardige “whole-cut” vleesalternatieven; minder grondstof- en emissie-intensief. ROM Utrecht Region • Wastewatchers – software die voedselverspilling in horeca terugdringt via betere forecasting. ROM Utrecht Region Enablers van circulariteit / resource-efficiency (Niet strikt “circulair” als kernpropositie, maar wél ondersteunend aan langer gebruik, minder verspilling of efficiëntere inzet van middelen.) • Withthegrid – monitoring van energie-infrastructuur; verlengt levensduur assets en voorkomt uitval. ROM Utrecht Region • Aurea Imaging – precisielandbouw (minder input/verspilling per boom/teelt). ROM Utrecht Region • Sensoterra – bodemvochtsensoren; waterbesparing en efficiëntere irrigatie. ROM Utrecht Region • Tranzer – OV/mobiliteits-integratie; stimuleert gedeeld & efficiënt vervoer. ROM Utrecht Region
--	--	---

			Friday Energy – batterij-software voor flexibiliteit/netcongestie; efficiënter energie-gebruik. ROM Utrecht Region
	5	Wanneer zal de gedachtewisseling over kansen en bedreigingen die in het rapport worden benoemd, plaats vinden.	Het valt binnen het mandaat van uw Staten om op een wijze die u passend vindt invulling te geven aan de aanbeveling van het rapport. In 2026 stelt de ROM met haar aandeelhouders een nieuwe meerjarenstrategie op. Provinciale Staten wordt hier bij betrokken. In dit proces worden de kansen en bedreigingen die de Randstedelijke Rekenkamer benoemt meegenomen, besproken en waar nodig geadresseerd. Graag wisselen we op dit moment met u van gedachten over hoe we het best invulling geven aan dit rapport.
	6	Is er met de tussen de Europa desk Provincie en de ROM een gezamenlijk aanpak om Utrechtse bedrijven deel te nemen aan Europese investeringsprogramma's?	Ja, de ROM richt zich nadrukkelijk op Europa en Europese financieringsprogramma's In samenwerking met team Europa en team Economie wordt er gewerkt aan een ROM Europa-strategie. Deze strategie wordt in het jaarplan 2026 verankerd.
	7	Is er een afstemming met het ministerie van Economische zaken over de benadering en belangen afweging in relatie tot de doelen van de ROM?	Het ministerie van Economische Zaken is de grootste aandeelhouder van de ROM Utrecht Region en is nauw betrokken bij de ROM. Er is tussen de provincie en het ministerie van Economische Zaken (en de andere aandeelhouders) regelmatig afstemming over de ROM Utrecht Region, formeel ambtelijk elk kwartaal en bestuurlijk ten minste elk half jaar. Afstemming tussen aandeelhouders in relatie tot de meerjarige doelen van de ROM vindt met name in het kader van de meerjarenstrategie - cyclus plaats.
BBB	8	Het Statenvoorstel benoemt de kaderstellende en controlerende rol van PS, maar geeft geen details over de praktische invulling of instrumenten. Hoe is de rol van PS in de sturing en controle op ROM Utrecht formeel geborgd?	De Nota Samenwerkende Partijen is door PS vastgesteld als een belangrijk kader voor samenwerkingen en deelnemingen. Het beschrijft hoe provincie Utrecht zich kan en wil verhouden tot haar verbonden partijen en samenwerkingen. De sturing en controle op de ROM vindt getrapd plaats. De provincie Utrecht staat namelijk als aandeelhouder op enige afstand van de vennootschap. Een belangrijk middel voor sturing is het uitoefenen van het stemrecht op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA), waar de portefeuillehouder deelnemingen namens GS stemt over benoemingen, bezoldigingen en dividend en mee kan praten over de strategische koers. Bij de uitoefening van dit stemrecht vindt dit

			uiteraard plaats binnen de beleidskaders en financiële kaders die door PS worden vastgesteld (Regionaal Economische Agenda). PS hebben daarnaast recht op informatie, zodat u kan vernemen of en hoe de ROM op koers ligt. Zo wordt u jaarlijks in ieder geval geïnformeerd over het jaarverslag en de jaarrekening. Daarnaast worden PS geïnformeerd per Statenbrief als zich majeure ontwikkelingen voordoen die rond de ROM spelen. Bijsturing op inhoud kan in het planningsproces voor de nieuwe Meerjarenstrategie. Bij de oprichting van de ROM is uitdrukkelijk bepaald dat de ROM "op afstand van de politiek" zal staan, zoals bij alle ROM's in Nederland Hiermee wordt bedoeld dat de ROM formeel geen onderdeel is van de gemeentelijke of provinciale bestuursorganen, maar een aparte organisatie (bv.), met aandeelhouders die wel politiek-bestuurlijke entiteiten zijn (gemeenten, provincie, rijk, kennisinstellingen), maar waarbij de operationele beslissingen via een eigen directie en Raad van Commissarissen lopen, en met expliciete mandaten en kaders.
	9	Er is sprake van een rapportageverplichting, maar het voorstel geeft geen duidelijkheid over frequentie, diepgang of indicatoren. Wordt er jaarlijks gerapporteerd aan Provinciale Staten over de maatschappelijke en economische resultaten van ROM Utrecht?	Bij de start van de ROM hebben de aandeelhouders gekozen voor een governance waarin de ROM op afstand van haar aandeelhouders staat. Conform het Statenvoorstel REA en ROM worden PS door GS geïnformeerd: op de belangrijkste strategische besluiten, maar ook op reguliere basis door het delen van jaarverslagen. De provincie pleit voor een stevige monitoringscomponent in de nieuwe meerjarenstrategie van de ROM, PS wordt hier nauw bij betrokken.
	10	<u>Bij Rapport ROM's Utrecht</u> Het rapport benoemd dat ROM's zich richten op economische ontwikkeling, maar geeft weinig inzicht in de regionale spreiding van investeringen binnen de provincie. Hoe wordt binnen ROM Utrecht geborgd dat investeringen niet alleen in stedelijke gebieden plaatsvinden, maar ook in kleinere gemeenten en het buitengebied?	De ROM is wat betreft haar investeringen afhankelijk van de vraag naar investeringskapitaal van bedrijven en de concrete financieringsaanvragen die worden gedaan. Naast de provincie Utrecht zijn ook de gemeenten Amersfoort, Hilversum en Utrecht aandeelhouder, evenals de Universiteit Utrecht en het UMCU. Een gedeelte van de andere gemeenten draagt bij aan de ROM als participant, tussen hen en de ROM is intensief contact. Om ook bedrijven in kleinere gemeenten en in het buitengebied aan te spreken, wordt samengewerkt met gemeenten om lokale ondernemers te verbinden aan de ROM, bijvoorbeeld door evenementen te organiseren in verschillende regio's van de

			provincie. Op de website van de ROM wordt uitgebreid gecommuniceerd in welke bedrijven de ROM investeert en waar in de regio de investeringen terecht komen.
	11	De Rekenkamer stelt dat KPI's vooral outputgericht zijn en dat outcome-indicatoren ontbreken, waardoor de maatschappelijke impact niet goed zichtbaar is. Op welke wijze worden maatschappelijke effecten van ROM-investeringen in Utrecht gemonitord, bijvoorbeeld op het gebied van werkgelegenheid, duurzaamheid of leefbaarheid?	Zie het antwoord bij vraag 3. De impact van de ROM ligt op innovatiekracht en daar kan op gemonitord worden. Bredere maatschappelijke impact is niet reëel om te monitoren maar kan in een periodieke evaluatie worden beoordeeld.
	12	Het rapport noemt dat KPI's vaak generiek zijn en niet altijd gekoppeld aan maatschappelijke doelen, wat sturing en verantwoording bemoeilijkt. Welke concrete KPI's hanteert ROM Utrecht om de effectiviteit van haar investeringsbeleid te meten?	De investeringscommissie toetst bij elke aanvraag bijdraagt aan de doelen in de Regionaal Economische Agenda. De ROM stelt zich vervolgens jaarlijks tot doel een bepaalde hoeveelheid investeringen te doen met een bepaalde hoeveelheid investeringsvolume. In het jaarplan 2025 zijn dit 15 investeringen uit het participatiefonds, 6 investeringen uit het Startup Innovatie Fonds en 3 Vroege Fase Financiering leningen met een totaal investeringsvolume van 20 miljoen euro. Veel van de investeringen van de ROM zullen zich pas later vertalen in maatschappelijke effecten, de bedrijven waar de ROM in investeert staan vaak immers nog in de kinderschoenen. Zie ook het antwoord bij vraag 3.
	13	Het rapport signaleert dat de directe invloed van PS beperkt is. Zijn er voorbeelden van hoe PS in de afgelopen jaren invloed hebben uitgeoefend op het beleid of de koers van ROM Utrecht?	De aandeelhouders hebben gekozen voor een governance waarin de ROM op afstand van haar aandeelhouders staat. Conform het statenvoorstel REA en ROM worden PS regelmatig geïnformeerd. PS heeft een eigen bevoegdheid als het gaat om de meer strategische keuzes zoals financiering en de kaderstelling van de ROM (REA). Deze kaders zijn nog altijd leidend in het beleid en de koers van de ROM Utrecht.
	14	<u>Begeleidende brief RK Rapport ROM</u>: De brief benoemt het belang van samenwerking, maar geeft geen concrete voorbeelden van lokale betrokkenheid of hoe dit wordt vormgegeven in Utrecht. Wordt er samengewerkt met lokale ondernemersverenigingen of maatschappelijke organisaties om de impact van ROM-activiteiten te vergroten?	De ROM werkt samen met lokale ondernemersverenigingen en organisaties om zoveel mogelijk bedrijven zo goed mogelijk te helpen. Vaak maken ondernemersverenigingen deel uit van de regionale ecosystemen waar de ROM aan bouwt. Ook via participerende gemeenten worden lokale netwerken benut. Daarnaast worden er Earth Valley café sessies georganiseerd waar inhoudelijke gesprekken worden gecombineerd met netwerkmogelijkheden met participatie van bedrijven, ondernemersverenigingen,

		maatschappelijke organisaties en overheden. Verder worden er U-Forward ontbijtsessies georganiseerd binnen het LSH-ecosysteem met veel enthousiaste deelnemers van ondernemers, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Om de lokale betrokkenheid nog meer aan te jagen organiseert de ROM in samenwerking met de provincie regio-evenementen, de eerste editie wordt in oktober 2025 in samenwerking met de gemeente Baarn georganiseerd voor ondernemers uit de regio Amersfoort.
--	--	--